

Spațiul public

» Tudor Grădinaru

Spațiul public este o noțiune, o sintagmă care suportă numeroase extensii și glisări semantice, care ridică dificultăți de interpretare tocmai pentru că aria de semnificații care o însoțește este atât de largă. De aici și bogăția de perspective, abordări și interpretări teoretice care încearcă să-i surprindă pluridimensionalitatea. Nu poate fi redus la una sau alta din calitățile sale, fără a-i pierde din substanță și semnificații, decât din rațiuni analitice sau din motive pur practice.

Spațiul public este, pe de o parte, un concept utilizat în arhitectură și urbanism, dar și unul înscris în sfera filosofiei și în cea a sociologiei politice. Analogia cea mai interesantă care îi surprinde adevărata sa natură este cea de câmp, termen împrumutat din fizică. Spațiul public poate fi, din această perspectivă, un câmp al interacțiunii în care se manifestă și se dezvoltă relații spațiale, socio-politice și culturale. Este, mai presus de orice, un sistem evolutiv, în permanentă actualizare.

Mai mult, spațiul informațional, o formă de manifestare a spațiului public, o ipostază virtuală a sa, prin vectorii săi de propagare - mass-media, telefonie, internet - se suprapune printr-o rețea densă spațiului privat, într-o încercare frenetică de a i se substitui. Această tendință de dilatare a spațiului public contribuie însă la fragmentarea sa.

Este, în același timp, o entitate reală, materială, dar și una simbolică. Înțelegându-l doar ca entitate topografică cu o geometrie variabilă, spațiul public se caracterizează prin materialitate, prin formele sale determinate de statutul juridic, de modul de utilizare și de tipul activităților desfășurate. El regrupează toate locurile care aparțin domeniului public, accesibile locuitorilor, dar supuse reglementărilor. Își dezvăluie mai evident atributele, prin comparație, în cadrul binomului în care el ființează și este asociat: spațiu public-spațiu privat. Acestea se diferențiază prin modelări morfo-spațiale cu trăsături proprii, prin tipuri și forme de comunicare distincte, prin exigențe diferite, prin mod de administrare și posesie.

Continuare în pagina web a revistei ARHITECTURA: www.arhitectura-1906.ro

1